

Αγροτεχνικές εργασίες στον καρποφόρο κήπο τον Σεπτέμβριο

Автор(и): ас. Кирил Кръстев, Институт по декоративни и лечебни растения – София

Дата: 09.09.2025 *Брой:* 9/2025

Τον Σεπτέμβριο, οι αγρομετεωρολογικές συνθήκες θα καθοριστούν από θερμοκρασίες πάνω από τα κλιματικά κανονικά και βροχοπτώσεις γύρω και κάτω από το μηνιαίο κανονικό.

Οι υψηλότερες θερμοκρασίες θα φτάσουν τους 33–35°C, ενώ οι ελάχιστες θα πέσουν στους 6–8°C. Στο δυτικό μισό της χώρας, οι βροχοπτώσεις θα είναι γύρω και πάνω από το κανονικό – μεταξύ 35–65 λ/τ.μ. για τις πεδινές περιοχές και 55–85 λ/τ.μ. για τις ορεινές περιοχές. Στην Ανατολική Βουλγαρία, το συνολικό ύψος βροχόπτωσης θα είναι μεταξύ 45–55 λ/τ.μ., το οποίο θα συμβάλει στην ανακούφιση πιθανών ξηρών περιόδων. Στα περισσότερα από τα οικόπεδα, η παραγωγική υγρασία θα απουσιάζει στο στρώμα του εδάφους των 50 και 100 cm.

Κατά την πρώτη δεκάδα, αναμένονται βροχοπτώσεις, κυρίως στις δυτικές και κεντρικές περιοχές, σε σημεία συνοδευόμενες από καταιγίδες. Στα βουνά, οι βροχοπτώσεις θα είναι πιο έντονες, ειδικά στην Κεντρική Βουλγαρία, κατά τη διάρκεια του αναμενόμενου μετώπου στις 3–5 Σεπτεμβρίου. Μετά από αυτό, οι θερμοκρασίες θα ανέβουν. Το μέγιστο θα είναι μεταξύ 27–34 °C, το ελάχιστο – 14–18 °C, με χαμηλότερες θερμοκρασίες να αναμένονται στα υψίπεδα της Δυτικής Βουλγαρίας – 11–13 °C. Κατά μήκος της ακτής της Μαύρης Θάλασσας, οι ημερήσιες θερμοκρασίες θα φτάσουν τους 24–27 °C, και οι νυχτερινές – μέχρι 17–20°C. Η πρώτη εβδομάδα του Σεπτεμβρίου θα φέρει μια σταδιακή αλλαγή στον καιρό – η καλοκαιρινή ζέστη θα δώσει τη θέση σε πιο ασταθείς ατμοσφαιρικές συνθήκες, επηρεασμένες από στρατοσφαιρικές ανωμαλίες στον πολικό δίνη. Οι θερμοκρασίες θα μειωθούν ελαφρά, με μια αλλαγή στην κυκλοφορία του αέρα να αναμένεται γύρω στις 3–5 Σεπτεμβρίου, με δυνατότητα για ψυχρότερες εισβολές λόγω ενός ασθενέστερου πολικού δίνη στην στρατόσφαιρα (ανωμαλίες από +3.5 °C έως +5.7 °C πάνω από το κανονικό στο επίπεδο των 10 hPa). Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, αναμένεται επίσης η διέλευση ενός ψυχρού ατμοσφαιρικού μετώπου. Μετά από αυτό το μέτωπο, θα συμβεί μια σύντομη σταθεροποίηση με εισροή θερμότερου αέρα, η οποία θα αυξήσει τις ημερήσιες θερμοκρασίες στους 28–33°C για λίγες μέρες.

Οι πρώτες μέρες της δεύτερης δεκάδας θα είναι κυρίως ηλιόλουστες, με διάσπαρτα σύννεφα το απόγευμα. Οι θερμοκρασίες θα ανέβουν στους 24–28 °C. Γύρω στις 9–12 Σεπτεμβρίου, θερμότερος αέρας θα διεισδύσει από το νότο και οι ημερήσιες τιμές θα φτάσουν τους 26–30 °C. Μια επιδείνωση του καιρού αναμένεται γύρω στις 13–16 Σεπτεμβρίου. Οι θερμοκρασίες θα σταθεροποιηθούν γύρω στους 15–24 °C. Ο καιρός θα καθοριστεί από ατμοσφαιρικές διαταραχές, με αυξημένη πιθανότητα βροχοπτώσεων και φθινοπωρινών συνθηκών.

Κλιματικά μοντέλα προβλέπουν πιο συχνές κυκλώνες κατά τη διάρκεια της τρίτης δεκάδας, επηρεασμένες από έναν ασθενέστερο πολικό δίνη. Στην αρχή της περιόδου, ο καιρός θα είναι συννεφιασμένος και βροχερός λόγω ενός κυκλώνα πάνω από τα Βαλκάνια, με μείωση των θερμοκρασιών να αναμένεται. Σε υψόμετρα πάνω από 1500–2000 m, είναι επίσης πιθανή χιονόπτωση. Προς το τέλος της τρίτης δεκάδας, η ατμοσφαιρική μάζα θα σταθεροποιηθεί, οι θερμοκρασίες θα ανέβουν και σε ορισμένα σημεία οι μέγιστες τιμές θα φτάσουν τους 14–20 °C, κοντά στο κανονικό για το τέλος Σεπτεμβρίου.

Ο φυλλικός μηχανισμός των δέντρων φωτοσυνθέτει ενεργά, παρέχοντας αφομοιώματα για τη διατροφή των καρπών, τη διαφοροποίηση των μπουμπούκων καρπού και τη συσσώρευση εφεδρικών θρεπτικών ουσιών. Όσο πιο έγκαιρα γίνεται η συγκομιδή των καρπών, τόσο καλύτερα τροφοδοτούνται τα δέντρα με θρεπτικά συστατικά, τόσο πιο εύκολα αντέχουν τις χαμηλές χειμερινές θερμοκρασίες και καρποφορούν κανονικά την επόμενη χρονιά.

Στα φυτώρια οπωροφόρων δέντρων

Συνεχίζεται η φροντίδα των σποροφυτών – ποτίζονται σε περίπτωση ξηρασίας και καλλιεργούνται. Δίνεται προσοχή για να αποτραπεί η βλάστηση των υποβρύχων.

Ελέγχονται οι δεσμοί που χρησιμοποιήθηκαν μετά τον οφθαλμοβόληση και, εάν υπάρχει κίνδυνος πνιγμού, χαλαρώνονται.

Οφθαλμοβόληση σε υποβρύχιο

Όχι αργότερα από τα μέσα του μήνα, ολοκληρώνεται η οφθαλμοβόληση (εμβόλιασμα ενός οφθαλμού) των υποβρύχων σε φυτώρια πρώτου έτους. Το έδαφος στα φυτώρια, συμπιεσμένο από τους εμβολιαστές, καλλιεργείται. Καλλιεργείται επίσης το έδαφος σε φυτώρια δεύτερου έτους.

Συνεχίζεται ο καθαρισμός των μητρικών φυτειών από άτομα εκτός τύπου. Τώρα είναι η πιο κατάλληλη στιγμή για την αναγνώριση των υποβρύχων.

Στους οπωρώνες

Για να εξασφαλιστεί καλή σκλήρυνση του ξύλου, η φροντίδα στους νέους οπωρώνες επικεντρώνεται στην έγκαιρη παύση της ανάπτυξης. Σε περίπτωση παρατεταμένης ξηρασίας, ωστόσο, ειδικά σε είδη ροδάκινων, συνιστάται μέτρια άρδευση.

Ξεκινά η συγκομιδή φθινοπωρινών-χειμερινών ποικιλιών μήλου και αχλαδιού. Το συγκομισμένο προϊόν μεταφέρεται και ταξινομείται. Η στιγμή της συγκομιδής των καρπών πρέπει να προσδιοριστεί σωστά. Η ωριμότητα συγκομιδής των καρπών μπορεί να προσδιοριστεί από το ακόλουθο σύμπλεγμα δεικτών:

- Δύναμη κράτησης του καρπού. Στην ωριμότητα συγκομιδής, οι καρποί διαχωρίζονται εύκολα από το φυτό που τους φέρει.
- Εκκαθάριση του χρώματος του φλοιού και της σάρκας.
- Στερεότητα της σάρκας του καρπού. Ένας ορισμένος βαθμός ωριμότητας αντιστοιχεί σε μια ορισμένη στερεότητα της σάρκας του καρπού. Καθορίζεται με ένα πενετρόμετρο.
- Ηλικία του καρπού. Για κάθε είδος και ποικιλία καρπού, υπάρχει μια γενετικά καθορισμένη περίοδος από την άνθηση έως την ωριμότητα συγκομιδής. Για τις όψιμες ποικιλίες μήλου είναι 130–146 ημέρες, και για τις όψιμες ποικιλίες αχλαδιού – περίπου 120 ημέρες.
- Με δοκιμή αμύλου. Η μέθοδος βασίζεται στην ικανότητα του αμύλου να γίνεται μπλε υπό την επίδραση ιωδίου. Στην βέλτιστη ωριμότητα συγκομιδής, το 1/3 έως το 1/2 της επιφάνειας της τομής γίνεται μπλε.

Στο τέλος του καλοκαιριού, οι καρποί αυξάνουν το βάρος τους κατά 1–2% την ημέρα, οπότε η πολύ πρόωρη συγκομιδή οδηγεί σε σημαντικές απώλειες. Επιπλέον, οι καρποί που συγκομίζονται νωρίς δεν έχουν το τυπικό οργανοληπτικό σύμπλεγμα της ποικιλίας και δεν το αποκτούν κατά τη διάρκεια της ωρίμανσης μετά τη

συγκομιδή. Σε καρπούς που συγκομίζονται αργά, αυξάνεται το ποσοστό ζημιάς από φυσιολογική κατάρρευση της σάρκας του καρπού, και εμφανίζεται αλευρώδης σύσταση και διαφάνεια.

Οι καρποί φέρονται σε εγκαταστάσεις αποθήκευσης και τα θάλαμα φορτώνονται. Παρακολουθείται η σωστή αποθήκευση των καρπών. Η βέλτιστη θερμοκρασία αποθήκευσης για καρπούς είναι περίπου 0 °C, σε σχετική υγρασία αέρα 85–90%. Ο αέρας στο ψυχρό θάλαμο πρέπει να κυκλοφορεί. Η ανανέωση του αέρα κατά τον πρώτο μήνα αποθήκευσης πραγματοποιείται εβδομαδιαία, και αργότερα μία ή δύο φορές το μήνα.

Πραγματοποιείται συγκομιδή όψιμων ποικιλιών δαμάσκηνου – Strinava, Gabrovska, Angelino

Οι καρποί του καρδιού συγκομίζονται μαζικά.

Γύρω ϑτα μέϑα του μήνα, ζεκινά η ϑυγκομιδή των καρπών του αμ